

מאמר

בדיקות הריון

את בהריון! שיהיה בשעה טובה
כאן תמצאי את רשימת כל בדיקות ההריון שתצטרכי לעבור בשבועות
הבאים.

בדיקת הריון ראשונה חיובית וההתרגשות בשיאה!

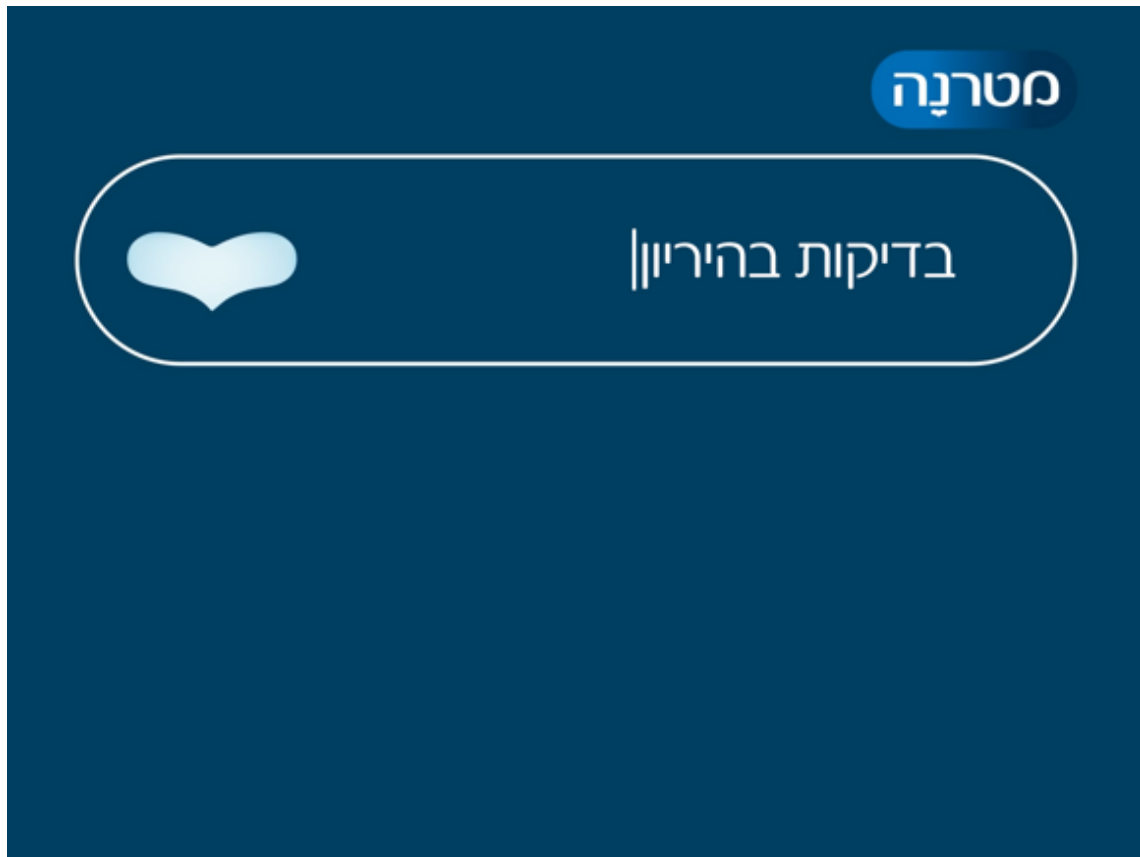
מפה, מחכה לך דרך מרגשת של 40 שבועות, במהלכן מומלץ מאוד שתבצעי בדיקות שונות שיסייעו להבטיח את בריאותך ואת בריאות העובר. בכתבה זו רכזנו עבורך את כל הבדיקות המומלצות שבוע אחרי שבוע. בתחילת הכתבה תמצאי את תקציר הבדיקות וכן סירטון ולאחריהם תוכלי לקרוא בהרחבה רבה על כל בדיקה ובדיקה.

בקצרה: מהן הבדיקות המומלצות בהריון?

- בדיקה ראשונה - בבדיקה זו נראה את גודלו של העובר ונוכל לומר בוודאות את גיל ההריון ואולי נצטרך לבצע שינוי. בדיקה זו לרוב תתבצע בטרימסטר הראשון עד שבוע 10.
- בתחילת ההריון תתבקשי לבצע בדיקות דם הכוללות ספירה, סוכר בצום סרולוגיות שונות, סוג דם ותרבית שתן.
- בדיקת השקיפות עורפית ובדיקת דם בשם סקר ביוכימי טרימסטר ראשון. מבוצעות בשבוע 11-13.6. השקלול של הבדיקות יתן תוצאה של סיכון לתסמונת דאון אך הבדיקות נותנות מידע נוסף כמו סיכון לרעלת הריון, עובר קטן ועוד.
- בדיקת דם שנותנת רגישות גבוהה יותר לסיכון לתסמונת דאון אך גם להפרעות מבניות במערכת העצבית, לבעיה שיליתית ועוד. זוהי בדיקת החלבון העוברי שתבוצע בין שבועות 16-20.
- במהלך ההריון תופני גם לשתי סקירות, המוקדמת בין שבועות 14-17 והמאוחרת בין שבועות 20-24. בבדיקות אלו הרופא יעבור על האיברים השונים של העובר, גודלו, מיקום השליה וכמות המים.
- העמסת סוכר תתבצע בין שבועות 24-28. בדיקת הסקר הראשונה היא של 50 גרם סוכר ובמידה והתשובה אינה תקינה ועולה מ-140 או במידה וישנם גורמי סיכון לסכרת הריון, תשלימי בדיקת העמסת סוכר של 100 - בדיקה הבודקת את הסוכר בצום ולאחר שעה שעתיים ו-3.
- בהמשך ההריון יבוצעו מעקבי לחץ דם וסטיק שתן, מעקבי גדילה לעובר, כמות מים ומיקום שליה אם צריך ותישאלו על תלונות שונות.
- חיסון שעלת - משבוע 27 מומלץ להתחסן בכדי שתינוקך יולד מחוסן
- בדיקת GBS - מתבצעת בשבוע 36 - בדיקת מטוש מהנרתיק והרקטום כך שאם את נשאית תקבלי אנטיביוטיקה בלידה

יש גם בדיקות נוספות כמו סקירה שלישית, דיקטר, מי שפיר ועוד. התייעצי עם הרופא

שלך כדי להבין האם את זקוקה להן.

**בדיקות סקר גנטיות ונטילת חומצה
פולית**

**בתחילתו של ההריון (רצוי לפני הכניסה
להריון):**

חומצה פולית

זוהי איננה בדיקה, כי אם המלצה חשובה ביותר - מומלץ שתתחילי ליטול חומצה פולית כשלושה חודשים לפני תחילתו של ההיריון, במינון של 400 מק"ג ליום.

בדיקות סקר גנטיות

בדיקות לאיתור נשאות של מחלות תורשתיות בהתאם למוצא הוריהם. כיום ניתן לבצע בדיקות רבות לנשאות של מחלות ותסמונות שונות, בהתאם לשיקולכם וליעוץ שתקבלו מהרופא או מיועץ גנטי (שיתבסס בעיקר על מוצא הוריהם וההיסטוריה המשפחתית). רובן של הבדיקות (למעט "טיי זקס") ממומנות על ידי קופות החולים. בתסמונות שלא ממומנות תוכלו לשלוח את הבדיקות למעבדות הפרטיות המבצעות את הבדיקות במימון עצמי.

בדיקות דם ושתן (בדיקות הריון - מיד עם היוודע ההריון):

עליך לעבור **בדיקות דם ושתן** הכוללות סוג דם, ספירת דם, אדמת, VDRL, שתן לכללית, תרביית שתן ועוד. את הבדיקות תוכלי לבצע בקופת החולים שלך, באמצעות הפניה מרופא נשים. מטרת הבדיקות היא לאתר חוסר דם, נשאות לתלסמיה (מחלה תורשתית אוטוזומלית רצסיבית של תאי הדם האדומים), אי התאמה בסוג הדם של בני הזוג, סוכרת טרום-הריונית וזיהום סמוי בשתן. בשבועות הראשונים של ההריון שלך תעברי בדיקת דם, כדי לבדוק מהו סוג הדם שלך והאם את בעלת Rh חיובי או שלילי. בדיקות נוספות, כגון בדיקות דם לחשיפה לוירוסים שונים, יבוצעו לפי שיקול דעת רפואי.

אולטראסאונד ראשון לקביעת גיל ההריון (בדיקות הריון בשבועות 7-9)

אולטרסאונד ראשון לצורך קביעת גיל ההריון, תקינותו ומספר העוברים. הבדיקה כלולה בסל, מבוצעת במכונים שנקבעו על-ידי קופות החולים ותוכלי לבצע אצל רופא הנשים שלך.

בדיקת NIPT (בדיקות הריון)

בשבועות 10-20

בדיקת Non Invasive Prenatal Test - NIPT

זוהי בדיקת דם לא חודרנית שמבוצעת בזמן ההריון, ומשמשת כבדיקת הסקר הטובה ביותר. מדובר בבדיקת דם האם לאבחון תסמונות כרומוזומליות וגנטיות של העובר באמצעות אבחון ממוחשב של מקטעי ד.נ.א. עוברי בדם האם. הבדיקה עדיין לא בסל הבריאות. הבדיקה היא עדיין בדיקת סקר ברמת דיוק גבוהה מאוד מבוצעת אך ורק בתשלום, מוכרת לצורך בירורים על ידי הגנטיקאים, אינה מחליפה את בדיקת מי השפיר.

שקיפות עורפית (בדיקות הריון בשבועות 11-13)

שקיפות עורפית היא בדיקת אולטרסאונד להערכת הסיכון להימצאות תסמונת דאון והצורך בדיקור מי שפיר. זוהי בדיקה פשוטה ולא חודרנית, שאינה מסכנת את העובר. מטרת הבדיקה היא לבחון את עובי הנוזל בעורף העובר, באמצעות אולטרה-סאונד, והיא מבוצעת בדרך כלל בגישה בטנית או וגינאלית במקרים מסוימים. (בדיקת שקיפות עורפית נכללת ברובד העליון של הביטוחים המשלימים הכוללים סל הריון ובביטוחים הפרטיים לצורך החזרים או במכוני הסדר עם הקופות). הבדיקה משוקללת עם גיל האשה לצורך קבלת רמת סיכון סטטיסטי.

משמעות תוצאות הבדיקה:

אם נמצאה בבדיקה הצטברות נוזלים חריגה בעורף העובר ביחס לשבוע הריון (או יותר מ-3 מ"מ), קיים סיכון למומים כרומוזומליים, דוגמת תסמונת דאון או מומים אחרים, למשל מומים מבניים, ובעיקר מומים בלב. הבדיקה מאתרת כ-70% מהעוברים הלוקים בתסמונת דאון, ושילוב הבדיקה עם בדיקות דם ייעודיות מגדיל את מהימנות התוצאה. שילוב עם בדיקת סקר ביוכימי (חלבון עוברי) בשליש הראשון מאפשר לאתר יותר מ-80% מהעוברים הלוקים בתסמונת דאון. תוצאות הבדיקה הזו יכולות לסייע לך, בהתייעצות עם הרופא, להחליט האם לבצע, בשלב מאוחר יותר, את בדיקת דיקור מי השפיר. אם את יודעת על קיומו של סיכון גבוה לפגמים גנטיים, מומלץ לבצע כעת גם בדיקת סיסי שליה, המסייעת לאתר פגמים אצל העובר.

סיסי שליה (בדיקות הריון בשבועות 10-13)

בדיקת סיסי שליה הינה בדיקה פולשנית, ובה נלקחים סיסי השיליה לבדיקה חדישה המכונה "שבב גנטי". בבדיקה זו, ממופים מעל 700,000 רצפים גנטיים בכל הגנום העוברי

לצורך גילוי חוסרים או עודפים של מקטעי DNA אשר עלולים להשליך על בריאותו של העובר, כפי שעלול לקרות בתסמונות כרומוזומליות וגנטיות. הבדיקה מאפשרת תשובה מהירה יחסית וכיום נמצאת כמעט באותה רמת סיכון כמו בדיקת מי שפיר, שמיועדת בעיקר לנשים להן סיכון גבוה לגלוי בעיה כרומוזומלית או גנטית בעובר. הבדיקה מתבצעת בבתי חולים ובמרכזי בריאות. על-פי המלצה של רופא גנטיקאי. הבדיקה כלולה בסל. הזכאות תינתן רק למטופלות אשר עברו את התהליך ללא מימון פרטי מלא או חלקי, שלהן או של מי מטעמן (כולל גורם מבטח וש"ן).

סקירת מערכות מוקדמת מורחבת (בדיקות הריון בשבועות 14-17)

סקירת מערכות מוקדמת מורחבת, מכונה גם "סקירה ראשונה", הינה בדיקת אולטרסאונד לגילוי מוקדם של מומים שונים וקביעה מוקדמת של רמת הסיכון לתסמונת דאון בעובר. בבדיקה זו נבדקים כל אברי העובר, כולל איברים פנימיים, גפיים ופנים. הבדיקה נעשית באופן פרטי ובחלק מהמרכזים כוללת, בנוסף ומעבר לכל אלו, גם הערכת עובר בתלת מימד בצבע ודופלר צבע להערכת זרימת הדם ומבנה כלי הדם במח העובר. הבדיקה כלולה בסל, במימון חלקי פרטי או שתוכלי לבחור לבצע את הבדיקה באופן פרטי לגמרי. אם התוצאה תצביע על סיכון מוגבר למום- תופני לייעוץ גנטי.

תבחין משולש/מרובע (בדיקות הריון בשבוע 17)

תבחין משולש או מרובע (חלבון עוברי, HCG, אסטריול ואינהיבין). מכונה גם בדיקת סקר שליש שני: תבחין מרובע (תבחין משולש + אינהיבין). הבדיקה מבוצעת לקביעת רמת סיכון לתסמונת דאון ו/או מומים חמורים במוח ובתעלת העצבים, בדופן הבטן ואחרים. בדיקת התבחין המשולש כלולה בסל, במימון חלקי של האשה ההרה. בדיקת התבחין המרובע אינה כלולה בסל היא אופציונלית וכרוכה בתוספת תשלום וכדאי לברר בקופ"ח את זכאותך למימון הבדיקה.

דיקור מי שפיר (בדיקות הריון בשבועות 17-20)

דיקור מי שפיר הינו בדיקה פולשנית לשק ההיריון, לצורך שאיבת מי השפיר לבדיקת "שבב גנטי" - זוהי בדיקה מעבדתית ממוחשבת אשר בה נבדקים, לצורך אנליזה, כל הרצפים של DNA העוברי בכל הגנום העוברי. הבדיקה מבוצעת לצורך גילוי חוסרים או עודפים של

מקטעי DNA שעלולים להעיד על תסמונות כרומוזומליות וגנטיות אשר מסכנות את בריאותו של העובר.

מעל גיל 35: אם את מעל גיל 35 הינך זכאית לביצוע הבדיקה על חשבון המדינה, גם אם כל בדיקות הסקר של הטרימסטר ראשון והשני הינן תקינות.

מתחת לגיל 35: אם הינך צעירה מגיל 35 בזמן הכניסה להריון וקיים אצלך סיכון משוקלל של 1:380 ומעלה לתסמונת דאון או נמצאו אצלך סמנים סונוגרפיים המעלים סיכון לתסמונת דאון, הבדיקה תהיה ממומנת ע"י קופ"ח שלך לאחר אישור גנטיקאי. הזכאות תינתן רק למטופלות אשר עברו את התהליך ללא מימון פרטי מלא או חלקי, שלהן או של מי מטעמן (כולל גורם מבטח ושב"ן).

נשים עם סוג דם Rh שלילי: יקבלו חיסון Anti-D למניעת היווצרות נוגדנים כנגד ה Rh השלילי, מיד בתום הבדיקה ולא יאוחר מ 72 שעות מהבדיקה.

סקירת אולטראסאונד שניה (בדיקות הריון בשבועות 22-24)

בדיקת אולטראסאונד לסקירת מערכות, מכונה גם "סקירה שניה". מדובר בסקירה "בסיסית", או בדיקת אולטראסאונד לסקירת מערכות "מקיפה" או "מורחבת".

סקירת מערכות מורחבת, בדיקה דומה לסקירה המוקדמת עם אפשרות בחינה יותר מדויקת של מומים זעירים בעובר ואיתור מומים התפתחותיים, בעיקר במח, בכליות ובלב אשר לא ניתן היה לראותם בסקירת המערכות המוקדמת. הבדיקה הבסיסית כלולה בסל. ניתן לבצע סקירת מערכות מקיפה יותר, באופן פרטי. יש לברר זכאותך לבדיקות פרטיות בקופת החולים.

העמסת סוכר (בדיקות הריון בשבועות 24-28)

בדיקת העמסת סוכר של 50 גרם (GTT (Glucose Tolerance Test

הבדיקה מבוצעת בשבועות 24-28 להריון, ומטרתה לבדוק אם את בסיכון לסוכרת הריונית (אי סבילות לסוכר). כשתגיעי למרפאה תקבלי בקבוק המכיל 50 גרם גלוקוז ותתבקשי להמס את הגלוקוז בתוך מים ולשתות אותם. (אין צורך בצום לפני הבדיקה). לאחר שעה תיבדק רמת הסוכר בדם שלך.

אם תתקבל תוצאה שתעלה על 140mg/dl תתבקשי לבצע גם את בדיקת העמסת סוכר 100 גרם.

בדיקת העמסת סוכר 100 גרם

הבדיקה, כאמור, מתבצעת אם תוצאות הבדיקה הראשונה עלו על 140mg/dl . מטרת הבדיקה לאבחן אם את סובלת מסוכרת הריונית, והיא מתבצעת בשבועות 24-28 להריון.

לפני הבדיקה תתבקשי להיות בצום של 8 שעות. כשתגיעי למרפאה תיבדק רמת הסוכר בדמך במצב של צום. לאחר מכן תתבקשי לשתות מים שבהם מומסים 100 גרם גלוקוז, תמתיני שעה ושוב תיבדק רמת הסוכר בדמך. כך תיבדקי גם לאחר שעתיים משתיית הגלוקוז ולאחר שלוש שעות משתייתו.

הערכים שצריכים להתקבל:

❓ בצום: פחות מ-95 mg/dl

❓ לאחר שעה: פחות מ-180 mg/dl

❓ לאחר שעתיים: פחות מ-155 mg/dl

❓ לאחר שלוש שעות: קטנים מ-140 mg/dl

אם שתיים מתוך ארבע התשובות יחרגו מהערכים התקינים, תאובחן סוכרת הריונית. במקרים מסוימים מתבקשות הנשים ההרות לבצע את הבדיקה האבחנתית (100 גרם גלוקוז) ולדלג על בדיקת הסקר (50 גרם), כיוון שהן נחשבות בסיכון לסוכרת הריונית.

חיסון נגד שעלת (שבועות 27-36)

חיסון נגד שעלת

אמנם לא מדובר בבדיקה, כי אם בחיסון, אולם הוא מהווה המלצה של משרד הבריאות והחיסון מתבצע בשבוע ה-28 להריון. החיסון אמור לאפשר לאשה ההרה לפתח נוגדנים ברמה גבוהה למחלה, ולהעבירם דרך השליה לעובר, זאת על מנת להגן על התינוק בחודש הראשון לאחר הלידה ועד שיוכל יוכל לקבל את החיסון בעצמו.

נוגדנים לסוג דם (בדיקות הריון בשבוע 28)

נוגדנים לסוג דם. נוגדני Rh יבדקו רק לנשים עם Rh שלילי. חיסון Anti-D ינתן לאישה הרה שיש לה Rh שלילי ומטרתו למנוע את היווצרות הנוגדנים כנגד Rh בכל הריון שבו יש אי-התאמה בין סוג הדם של האם לסוג הדם של העובר.

הערכת משקל (בדיקות הריון בשבוע 30-33)

אולטרסאונד טרימסטר שלישי, המכונה גם "הערכת משקל" - להערכת משקל העובר ומצב השליה, מעקב גדילה תקינה של העובר.

הבדיקה מתבצעת במכונים של קופות החולים ובמרפאות של חלק מרופאי הנשים. ניתן לבצע בדיקה רחבה יותר, (סקירה שלישית - כולל הערכת מומים מאוחרים בחדרי המוח

ובכליות ואולטרסאונד בתלת מימד של פני העובר במכון US באופן פרטי). הבדיקה אינה כלולה בסל הבריאות. במידה וקיים חשד למום שהתגלה בעובר בסוף הטרימסטר השני ובטרימסטר השלישי, ניתן לבצע "סקירת מערכות מכוונת" למערכת האנטומית בה קיים חשד לחרیגה או למום. הבדיקה הינה בסל הבריאות ומומנת על ידי קופות החולים בעת הצורך. ועל פי הפנית הרופא המטפל.

בדיקת נשאות GBS בשבועות 35-37:

בדיקת נשאות לחיידק GBS בנרתיק, מבוצעת בשבוע ה-35 להריון במקרים של חשד לחיידק הזה אשר התגלה במהלך ההריון. במידה והבדיקה חיובית. האישה תקבל טיפול אנטיביוטי תוך ורידי בפניצילין במהלך הלידה. למניעת סיבוכים והעברה של החיידק ליילוד במהלך הלידה.

אולטרסאונד ומוניטור עוברי (בדיקות הריון בשבוע 40+)

לאחר תאריך הלידה המשוער יתבצע מעקב על-ידי רופא כולל בדיקת אולטרסאונד ומוניטור עוברי בכל יומיים שלושה.

האמור לעיל אינו מהווה המלצה או עצה רפואית ו/או חוות דעת רפואית מקצועית. התכנים המופעים באתר נועדו להרחבת הידע האישי של המשתמשים ואין לראות בהם תחליף להתייעצות עם רופא מומחה. בכל מקרה יש לפנות לקבלת חוות דעת של רופא מוסמך לפני קבלת טיפול.